

65 Eiusmodi pactio regulariter inter creditorem & debitorem adhibetur: fieri tamen potest, ut tertius similiter cum debitore pacifcatur: & quoad eum, qui non fideiussit, tale pactum non subsistere, & jure reprobari, scripsit contra Bartolum Anton. Fab. in ration. l. ult. de cont. empr. propter suspicionem collusionis inter istum, & creditorem. In fideiussore, de quo D. Covar. in presenti, nonnulli opinantur, quod ei licet pacifci, ut si ipse pro debitore solverit, pignus jure domini capiat. Ita Anton. Fab. per textum in d. l. fin. Molin. sup. n. 5. Salas de usur. disp. 32. num. 3. Menoch. de adipiscend. remed. 5. num. 40. Mantic. d. tit. 10. num. 35. Didac. Perez. in l. 1. verbo Dar a usura, vers. Quod autem, tit. 2. lib. 8. Ordinan. Suar. commun. opin. verb. Fideiussor, & alii.

66 Oppositam cum nostro Præsule tuentur sententiam Gait. sup. num. 1147. Hering. de fideiussor. cap. 11. num. 309. Jacob. Graff. aur. decis. p. 1. lib. 2. cap. 109. num. 25. Leotard. sup. quest. 70. num. 42. Arias Pinel. in l. 2. rubric. part. 2. cap. 1. num. 31. C. de rescind. vend. Hermof. in l. 41. gloss. 3. num. 12. tit. 5. p. 5. Caldas in l. Si curatorem habens, verb. Sua facilitate, n. 66. C. de in integr. restitut. & de empt. & vend. cap. 11. n. 11. Tusch. lit. P. concl. 15. num. 33. Felician. de censib. lib. 1. cap. 10. num. 14. Roderic. de ann. redditib. lib. 2. quest. 2. num. 5. Merlin. sup. num. 81. Trentacinq. num. 12.

67 Ratio est, quia eadem compulsio, & iniquitatis suspicio in fideiussore, ac in creditore reperiri potest, cum à mutuuario cautio præstari debet. Ad textum in d. l. fin. responderetur, Scævola decidisse de jure antiquo antequam lex commissoria per Constantinum extirparetur; floruit enim ille sub Severo, & Antonino, à quibus ad Constantinum supra centum præterierunt anni. Quam interpretationem probant Gait. n. 1141. Anton. Fab. de errorib. decad. 21. error. 1. n. 9. 10. Pinel. num. 27. Roderic. n. 6. Felician. ubi proxime, Leotard. n. 48.

Ibi: Ex quo nostrates merito.

68 Quidam putant dictam legem finalem procedere, quia fideiussor pignus non accepit, sed creditor. Gregor. Lop. in d. l. 41. Partit. gloss. 3. Cujac. in d. l. fin. & alii, ut testatur Leotard. num. 47. qui hunc intellectum refutat, quoniam legis commissoria pactum reprobat de quavis re debitoris, quanquam pignori subiecta non sit. Merlin. sup. num. 79. Roderic. num. 30. Trentacinq. n. 10. Cald. d. cap. 11. num. 101. Gabr. Mudæ. tract. de pignor. tit. de leg. commiss. n. 5. & 6. Jacob. de Graff. sup. num. 109. Leotard. fusè probans n. 8. Vide Hermof. num. 9. cum seqq. qui Gregorii Lopez accedit, ita ut creditor justo pretio persoluto, rem ex pactione retineat. Sed à communi non est recedendum ex Leotardi fundamentis, ex quibus rejicitur interpretatio proxima ad dictam legem finalem.

Verf. Ex quibus tria.

69 Ut pactum legis commissoria non subsistat, fat erit si res acquirenda creditori, sit ei generaliter obligata. Hæc conclusio ex communi præcedente sententia necessariò deducitur, eamque tenent Tusch. sup. num. 16. Merlin. num. 31. Mantic. sup.

tit. 9. num. 10. Cyriac. contror. 393. n. 15. Surd. decis. 248. num. 20. Trentacinq. num. 3. Roderic. n. 29. & alii apud Hermof. n. 8.

Ibi: Secundùm, item quoad banc.

70 Quoad prohibitionem legis commissoria nihil refert quibus verbis pactum concipiatur, modò pravus intendatur effectus. Tusch. num. 4. Surd. num. 9. Gait. num. 1112. Roderic. num. 31. Greg. Lop. in l. 41. gloss. 2. tit. 5. part. 5. Mantic. sup. lib. 11. tit. 9. num. 4. 6, 12. & sit. 10. num. 16. Trentacinq. num. 7. Hermof. num. 7. An liceat convenire, ut pecunià in tempore non reddat, res creditori cedat in solutum, latè disputant negativè resolventes Leotard. d. quest. 70. ex num. 16. Merlin. sup. q. 123. à num. 37. Et quoniam sceneratorum avaritia plures invenit artes ad eludendas leges fraudulento verborum cortice, Judices invigilare oportet, ut fraudes percaleant, & extermine, quod admonet Leotard. n. 93.

Ibi: Tertio, hac questione.

71 Loquitur D. Covar. juxta aliorum sententiam, ipse enim nullum admittit discrimen inter creditorem, & fideiussorem quoad legis commissoria prohibitionem, quod palam proficitur inferius num. 8. vers. hinc colligitur.

Verf. Secundo pactum illud.

72 Non pauci, teste Roderico d. q. 2. num. 7. sentiant in specie dictæ legis finalis inter contrahentes actum, ut pignus creditori datum, fideiussor si solveret pro debitore, emptum haberet pro justo pretio. Sed aliud placet Fabro in ration. ibi, ac Cujac. qui ait: Et verisimile est, pretium fuisse pecuniã, qua soluta est, ut prædia liberarentur. Atque assentiuntur Molin. & alii laudati sup. num. 65. quam interpretationem refellit etiam Leotard. num. 46. adnotans divinationis vitio laborare, veriorque videtur quæ tempora distinguit, de qua num. 67.

Ibi: Siquidem & cum creditore.

73 Est valde communis resolutio, quod licet creditori in pactum deducere, ut pecuniã non reddat intra diem conventum, pignus emptionis titulo, aut in solutum habeat pro justo pretio tunc constituendo. Guttier. Canon. car. part. 1. cap. 33. num. 4. Gait. d. cap. 4. num. 1126. Merlin. n. 51. Cenc. de censibus, quest. 57. num. 30. Molin. d. disp. 324. num. 3. Trentacinq. num. 14. Menoch. num. 44. præter alios plures, quos congestit Barbosa collect. cap. Significante, num. 5. de pignor. & Hermof. in l. 41. gloss. 1. num. 1. tit. 5. p. 5. quod in censu non admittitur, nec sustinetur conventio, ut pensionibus aliquibus annis non solutis, fundus censui obligatus tradatur in solutum. Cenc. ubi sup. Roder. d. q. 2. n. 72.

Ibi: Idem erit si fiat pactum simpliciter.

74 Pactum, ut pecuniã non soluta, pignus emptum sit creditori, subsistit; etenim lubintelligitur pro justo pretio boni viri arbitrio definiendo. Molin. & Menoch. ubi proxime, Gait. n. 1128. Merlin. ubi pronuper, Gregor. Lop. in d. l. 41. gloss. 3.

gloss. 1. Farinac. in præx. q. 175. num. 212. Trentacinq. n. 15. Mantic. lib. 11. tit. 10. num. 33. & alii apud Hermof. d. gloss. 1. n. 3. Vide inf. n. 77.

Ibi: Quibus in hoc ultimo.

75 Hanc solutionem ad l. 12. tit. 13. p. 5. sequitur Guttier. d. cap. 34. n. 4. aliam tradit Gregor. Lop. ibi, gloss. 1. ut scilicet procedat quando ex mente contrahentium apparet, quod voluerint pignus cedere creditori venditum pro pecunia credita. Vel probabiliter dici posset; verba illa legis, Por esto que me prestaes, referenda; & adjicienda clausula subsequenti ibi: o que sea vuestro comprado; ac si diceret lex: Dabo in solutum, aut vendam pro quantitate, quam mihi mutuas. Imò verba constitutionis, ut jacent, demonstrant pretium pignoris fuisse pecuniã mutuã, quia eo ipso quod in priori parte dationis in solutum debitor rem cedebat pro pecunia credita, præsumitur eodem modo venditurus; ideo clausula illa, por esto que me prestaes, repetita censetur etiam in emptionis contractu.

Ibi: Quod si detur in solutum simpliciter.

76 Conclusio posita n. 74. non obtinet, si pacifcatur creditor, ut pecuniã non soluta, pignus habeat in solutum; nam intelligitur pro pecunia credita, ideo pactum reprobat. Leotard. d. q. 70. n. 22. Trentacinq. ubi proxime.

Ibi: Ab hac opinione communi.

77 Objectionem istam corroborant Roder. d. lib. 2. q. 2. n. 15. cum seqq. Leotard. q. 70. n. 51. Felician. de censib. lib. 2. cap. 1. n. 12. Cald. in d. l. Si curatorem, verbo Sua facilitate, n. 91. Eam rejiciunt sentientes pactum, de quo supra, n. 73. validum, ac licitum, Molin. sup. n. 4. Gait. d. cap. 4. n. 1131. Trentacinq. d. resol. fin. n. 14. Salas de usur. cap. 32. n. 2. Bonacin. de contract. disp. 3. q. 3. punct. 8. num. 3. Cardin. Lug. disp. 25. n. 178. Mihi quidem videtur hæc opinio D. Covar. scrupulo non carere, ubi debitori auferatur facultas vendendi pluri, alio emptore quaesito; nam intra latitudinem justii pretii forsitan posset utilius contrahere, quapropter ab his pactionibus suspectis, ac lubricis abstinere oportebit, ad quod forè respexit dicta lex 12. Partitarum.

Ad Num. 8.

78 Hujusmodi rationem, & alias prohibendæ legis commissoria, recensent Mantic. de tacit. convent. lib. 11. tit. 9. n. 3. Gait. de credit. cap. 4. n. 1108. Roder. de ann. reddit. lib. 2. q. 2. n. 26. Leotard. de usur. q. 69. ex n. 31. Trentacinq. var. lib. 3. tit. de pign. resol. 11. in fin. Morl. Empor. Jur. tit. 9. de empt. n. 14. n. 7. vers. Ratio tamen, & alii ex jam memoratis. Quam legem asperam, iniquam captiosam, sceleratam, impiam, nefariam & usurariam appellant Leotard. q. 69. n. 31. & q. 70. n. 31. Baëza de inop. debit. cap. 16. num. 69. Gabr. Mudæ. de pignor. tit. de leg. commiss. n. 2.

79 Hæc iniquitas talis pacti ferè semper contingit; nam pignoris æstimatio pro tutiore cautione creditorum regulariter nimis mutuã, aut debitam quantitatem excedit. Morl. ubi proxime, Gait. n. 1094. Scacc. de commerc. §. 1. q. 7. ampl. 10. n. 89. Leotard. q. 69. n. 33. Jodoc. Damouder. de subhastat. cap. 3. num. 38.

D. de Faria Novæ Addit. ad Covar.

Ibi: Ec dicitur lex commissoria.

Unde conventio, de qua agimus, lex dicitur commissoria, D. Covar. adhaerentes tradunt Gait. n. 1101. Mantic. sup. tit. 9. n. 1. Roder. n. 25. Anton. Fab. sup. decad. 21. error. 1. Cujac. in l. fin. de contr. empr. Donell. lib. 16. c. 19.

81 Observandum est, pactum legis commissoria non sustineri, quamvis ad instantiam debitoris adjectum probetur. Merlin. de pignor. lib. 4. q. 123. n. 29. Surd. decis. 248. n. 15. Mantic. sup. lib. 11. tit. 9. n. 7. Aliud erit juris, si aliquo casu illud utilitatem respiceret debitoris; nam omnis prohibitionis ratio removetur, alioquin quod in ejus favorem est introductum, in ipsius damnum retorqueretur, contra regulam capitis Quod ob gratiam 61. de reg. jur. in 6. l. Quod favore 6. C. de legib. Roderic. d. q. 2. n. 39. Gait. n. 1126.

Verf. Hinc colligitur.

Ex præmissis hucusque bene hoc inferitur. Vide sup. num. 71.

Verf. Secundo inferitur.

De hac licita conventionem actum supra, n. 73.

Ibi: Quod si priusquam pretium.

82 Quoties licet convenit secundùm tradita sup. n. 63. ut pignus acquiratur creditori, si antequam pretium definiatur, debitor creditam pecuniã offerat etiam post diem solutioni assignatum, rem pignoratam retinebit. Mantic. sup. lib. 11. tit. 10. num. 19. & 20. Leotard. quest. 70. num. 54. Barbosa collect. cap. Significante, num. 5. de pignor. Anton. Fab. de decad. 21. error. 2. Cald. ubi proxime, num. 97. Roderic. d. quest. 2. n. 9. Menoch. de adipiscend. remed. 5. n. 46. Hermof. sup. num. 5. Veruntamen hoc latissimè in controversiam revocat Merlin. d. q. 123. ex num. 54. ad 71. ubi adversus communem tenet, quæ nihilominus est amplectenda, quia saltem ex æquitate admittitur moræ purgatio quoties jus creditoris deterius non est factum, ut fatetur Merlin. num. 64. & probat egregiè Pichard. disp. de mora, num. 108. cum aliis: & cum pactio ista sustineatur in pecuniã propter moram, Molin. sup. disp. 324. n. 4. hac purgata, pacti vis evanescit, nec anxie curandum de ejusmodi pactionum observatione, quæ cum aliqua suspicione sceneratoris procedunt, ut constat ex prænotatis n. 77.

Verf. Tertio hinc etiam.

83 Communis opinio docet, pactum legis commissoria ex intervallo adjectum non reprobari, quam sustinet, ac probat Card. Mantic. sup. lib. 11. tit. 10. ex n. 2. præter alios plures, quos referunt ipse Leotard. quest. 70. num. 1. Gait. d. et. cap. 4. num. 1113. asserentes tale pactum, etsi non producat actionem ad exceptionem, atque retentionem prodesse. Verùm alii non pauci cum D. Covar. opinantur, nihil interesse quoad prohibitionem legis commissoria, quod conventio in continenti interveniat, vel quod post debitum contractum ex intervallo adjiciatur; nam utroque modo illicita, & irrita habetur. Roder. d. lib. 2. q. 2. n. 22. Merlin. sup.

D. dicit.

dict. 7. 123. ex n. 82. Menoch. num. 42. Trentacinq. d. res. fol. 11. n. 13. & 15. Leotard. ubi proxime, n. 2. Gabr. Mudæ. de pignor. de leg. commiss. num. 22. Pinell. in l. 2. rubr. part. 2. cap. 1. num. 30. C. de rescind. vend. Gait. d. cap. 4. n. 1122. & 1132. Cald. de empt. cap. 11. n. 19. Ant. Fab. de error. 2. n. 13. Hermos. sup. n. 24.

84 Cui veræ opinioni non obstat, quod post contractam principalem obligationem non superest creditori facultas compellendi debitorem, qui jam pecuniam, aut rem percepit, ut tale feriat pactum; nam ut rectè ait Leotardus *mun. 5.* mutuatarius jam obligatione astrictus facilius conveniet ad libitum creditoris, ut dilationem ad solvendum obtineat. Præterea posset à principio tractari, ut ex intervallo pactum fieret in fraudem prohibitionis: quas, & alias artes ad elucendas leges fœneratores solent machinari.

Verf. Quarto & ultimo.

85 Quoties in pacto legis commissoria nulla reperitur iniquitas, quia constat pecuniam creditam æquivalere justæ pignoris æstimationi in utroque foro creditor tutus erit, & conventum servabitur. Merlin. *sup. n. 56.* Trentacinq. d. res. fol. 11. in fin. Gait. num. 1123. & 1126. ubi alios recenset. Contrarium probare nititur nostri Præfidi memor Leotard. d. q. 70. ex n. 55. & n. 57. sequaces laudat.

86 Ait ut D. Covar. propugnemus assertum, meminisse oportebit, quod ubi pignus datur pro quantitate, quæ ejus æstimationi adæquat, pignoratitius contractus transit in alienationem. Gait. d. cap. 4. n. 1097. & 1127. Merlin. cum pluribus de pignor. lib. 5. q. 45. n. 74. & apertissime comprobatur ex eo, quod creditor non impurat fructus in sortem (ut alias regulariter tenetur, cap. Cum contra 6. de pignor. l. 1. & 2. C. de pignor. actio.) cum tantum mutuat quanti res pignori accepta valet. Merlin. cum aliis num. 73. & plurimi (quanquam ipse dissentiat) apud Leotard. q. 12. n. 1. Unde si creditor mutuet quantum est pignus, & convenerit, ut pecuniâ non solutâ infra tempus præfinitum, illud sibi quaratur pro quantitate mutuata, res potius censetur alienata cum facultate redimendi restricta ad solutionis terminum, quam pignori data: in quo contractu locus non est prohibitioni legis commissoriae, quæ in pignoribus solum observatur.

87 Nec urgent quæ Leotardus opponit, quoniam hic nulla fraus usuraria latere potest, ubi justum pretium numeratur. Nec debitor gravatur, quin potius levamen sentit, qui præ egestate rem pignoratam statim eadem quantitate foret venditurus absque spe recuperationis, quam benignus creditor ad tempus concedit. Denique ad rem non facit difficultas justum rerum pretium definiendi; nam sicut in aliis pluribus causis, sic & in hac per boni viri arbitrium æstimatio rectè fieri poterit absque fraude, ac detrimento debitoris, & ita bona fide agendum nostra supponit opinio.

88 Quæret aliquis quod tempus inspiciendum, ut pretium pignoris justum decernatur, an contractæ obligationis, vel id in quod solutio confertur, aut domini translatio? Et ubi pactum legis commissoriae intervenit, ut pignus creditor habeat, non solutâ pecuniâ pro certo pretio tunc convento, ut illicitum reprobatur. Molin. d. disp. 324. num. 2. Hermos. in d. l. 41. n. 28. tit. 5. p. 5. Leotard. d. q. 70.

n. 16. & 17. quia ut licitè fiat pretii taxatio deferri debet in tempus solutioni assignatum, quo pignus creditori acquiratur, sicut prænotavimus sup. n. 73. Nihilominus in specie, de qua agimus, aliud dicendum censeo, quia sufficere si tantam pecuniam numeret creditor, quantam tunc debitor ex venditione pignoris juxta commune pretium perciperet boni viri arbitrio; nam ut alienatio præsumatur, valor pignoris attenditur tempore contractus, quod nulli dubium est.

Præfatam opinionem (quam impugnat) admittit Leotard. d. q. 70. in fine, cum empturus fundum, pecuniam emptioni paratam mutuatur, fundo in pignus accepto; quia licitè pacifcetur, ut nisi debitor solverit cum promittit, pignus emptum ille habeat, datâ inter fundum, & pecuniam creditam valoris cœqualitate, ut Leotardus insinuat.

Non est præmittendum, quod D. Covar. tenet, circa pactum legis commissoriae in cap. Quantus pactum, part. 2. §. 3. num. 5. de pact. in 6. ubi docuit, illud juramento non confirmari, sed qui juravit teneri ad ipsius observantiam, nisi absolutionem impetraverit: quæ resolutio deducta ex capite Debitores 6. de jurejur. communiter (licet non desint adversarii,) est recepta, ut videre est apud Ant. Fab. dec. 21. error. 8. Gait. d. cap. 4. n. 1149. Leotard. d. q. 70. à n. 25. Greg. Lop. in l. 41. gloss. 4. tit. 5. p. 5. Cyriac. contr. 393. n. 11. & 12. Surd. dec. 248. n. 16. & 17. Merlin. d. q. 123. n. 19. & 20. Merendam contr. lib. 1. cap. 3. n. 4. Guttier. Canon. part. 1. cap. 33. Cujac. in cap. Ex rescripto ad fin. de jurejur. Morl. Empor. Jur. tit. 9. q. 14. n. 7. verf. Contrarium verò, & alios dat Barbof. collect. cap. Significante, num. 8. de pignorib. ac Hermos. in d. l. 41. gloss. 1. n. 19. Dissentit Fachin. contr. lib. 10. cap. 73. præter laudatos per Hermos. num. 20.

D. Præses ubi proximè hæc verba subjunxit: 91 Fortassis juramentum appositum in pignoribus pacto legis commissoriae habebit eum effectum, ut res pignori data maneat post redemptionis tempus penes creditorem vendita, non equidem pretio mutuata pecunia, sed juxta arbitrio boni viri definiendo: ita ut creditor possit rem ipsam retinere adjiciens eam pecuniam, quæ juxta boni viri arbitrium deficiat quoad justam ipsius rei æstimationem, &c. Sequitur Guttier. d. cap. 33. n. 3. & 4. Merlin. sup. n. 23. Contrâ tenet Roder. d. q. 2. n. 35. Leotard. q. 70. n. 37. quibus accedere videtur Hermos. num. 22. quod verius existimo, ne ex iniquitate sua aliquam sentiat utilitatem, qui mutuans jurejurando adiecit egentem mutuatarium, ut rem pignori oblatam pro vili pretio vendere promitteret, quod jura non sustinent, cap. Intelleximus de jud. l. Si ab hostibus, §. 1. ff. solut. matr. l. Ita demum, de arbitr. Commodum namque reportare censetur, qui rem optatam etiam juxta pretio consequitur, l. eisi a quo 69. de legat. 1. Leotard. de usur. q. 70. num. 51. Rursus æquum non est, ut debitor prætextu juramenti, quod premente necessitate per creditorem compulsus præstitit, rem alienet, quam ob affectionem, vel utilitatem pluris habet quam est justæ ejus æstimatio, ut sæpè contingit, l. Pretia rerum 63. ad leg. Falcid. Gloss. in l. Si in emptio nem 37. de minor. Est ad rem exemplar insigne de Rege Achab cupiente emere vineam Naboth, Reg. lib. 3. cap. 21. Nec juvandum creditor juramenti religione, qui voluit illud effici suæ iniquitatis vinculum, ad quod non fuit inventum, cap. Quanto 8. §. Super quo, de jurejur. c. Inter cetera, 22. q. 4. Similiter

92 Similiter si debitor renuntiaverit Constitutionibus, quibus pactum legis commissoriae vetatur, nihil creditori proderit, quia talis renunciatio irrita habetur. Gregor. Lop. in l. 41. gloss. 4. tit. 5. p. 5. ubi Hermos. num. 18. Gait. d. cap. 4. n. 1112. Mantic. sup. lib. 11. tit. 10. n. 15. Surd. dec. 248. num. 16. Merlin. de pignor. lib. 4. q. 123. num. 32. Baëza de inop. debit. cap. 16. n. 69.

SUMMARIUM.

- 1 Usura an sit crimen, de quo solus Ecclesiasticus Judex valeat cognoscere?
- 2 Est mixti fori.
- 3 Utrum sit mixti fori, si usura non prohibeatur per legem Principis Sacularis? & n. 4. & 5.
- 6 Usura quando sit crimen merè Ecclesiasticum.
- 7 Crimen mixti fori quod dicatur, & de criminibus istis, remissive, ibid.
- 8 Usura crimen ex sui natura spectat ad forum saculare, & laicus Princeps quid possit circa illud statuere.
- 9 Princeps secularis in usurarios, & hæreticos penas stabilire potest.
- 10 Petita exequutio apud judicem laicum an suspendenda propter usura exceptionem, remissive criminis cognitione ad Ecclesiasticum?
- 11 Usurarius ipso jure est infamis.
- 12 Hodie infamis est jure communi, qui usuras percipit, quæ illo apud Romanos permittebantur.
- 13 Usurarius ut pro infami habeatur, sententiâ declaratoriâ opus est, sed absque illa à testificando repellitur.
- 14 Usurarius peractâ penitentia, an ab infamia liberetur, & num. 20.
- 15 Lex quadam Ordinandis refertur statuens in fœneratores.
- 16 Clericus usurarius infamiam, aliasque penas incurrit.
- 17 Redditur inhabilis ad Ordines, & beneficia Ecclesiastica.
- 18 Caput 1. cum capite 7. de usur. conciliantur, & qua pena afficiatur Clericus proceçeta in usurario contractu.
- 19 Episcopus cum Clerico usurario post penitentiam qualiter dispensare valeat, ut recuperet, aut ad piscatur Ecclesiasticum beneficium.
- 20 Clericus usurarius, qui penitentiam egit, ex Episcopi dispensatione obtenta retinere potest beneficia, sed non admittitur ad alia de novo.
- 21 Usurarius manifestus est, qui palam fœnus exercet, sive per se, sive per alium, tam in mutuo, quam in aliis contractibus: & urum actuum repetitio desideretur, ut quis manifestus usurarius censeatur, & num. 22.
- 23 Usurarius manifestus an sit, qui in judicio fateatur se usuras exegisse.
- 24 Ex confessione extrajudiciali coram Sacerdote, aut Notario, & testibus an quis manifestus usurarius censeatur, & num. 25.
- 26 Damnatu de crimine usurarum manifestus usurarius habetur.
- 27 Usurarius manifestus non est de delicto convictus ante sententiam.
- 28 Per famam, etiam adminiculis accedentibus, D. de Faria Novæ Addit. ad Covar.

- 29 In civilibus causis semiplena probationes junguntur: non sic in criminalibus, & quid si civiliter actum sit, ibid.
- 30 Ad probationem hujus criminis non est idoneus testis, qui de repetitione usurarum, aut alia utilitate propria agit.
- 31 Testes singulares non probant actum specificum fœnerandi.
- 32 Episcopus non potest statuere, quod usura crimen singularibus testibus probetur, & talis potestas non residet, nisi in Principe non recognoscente superiorem.
- 33 Crimen in genere singularibus probatur testibus: non sic in specie.
- 34 Delicto per testes singulares probato in genere, an pena ordinaria irrogetur?
- 35 Usurarum delictum de jure regio per testes singulares probatur, & quare.
- 36 D. Covar. circa legem regiam puniement fœneratores, doctrina non admittitur.
- 37 De penis jure Canonico statutis in fœneratores, remissive.
- 38 Quis sit manifestus usurarius, ut eas penas incurrat, & n. 39. 40. & 41.
- 42 Usurarius semel, aut bis delinquens, præter infamiam extra ordinem jure Pontificio puniatur.
- 43 De usurarum pravitate, ac prohibitione apud diversas gentes, remissive.
- 44 Usurario manifesto Ecclesiastica sepultura, & activa testamenti factio denegatur, nisi restituerit, aut de restituendo caveatur.
- 45 Usurarius manifestus, aut hæres ejus quomodo cavere teneantur.
- 46 Idonea, aut sufficiens cautio qualis intelligatur.
- 47 Usurarius dominium acquirit rerum, quas pecuniâ per fœnus parata emit.
- 48 Non debet restituere lucrum quaesitum pecuniâ usurariâ per negotiationem, aut si eam fœnerari dederit.
- 49 Fœnerator non fit dominus rei, quam ex usuris in solutum accepit.
- 50 Quid de rebus qua usu consumuntur, an per confusionem quarantur usurario?
- 51 Si fœnerator rem ex usuris acceptam vendiderit, pretii dominium quarit. Idem erit si pro pretio rem in solutum aliam acceperit, & quid si permutaverit.
- 52 Fructus perceptos, & qui percipi potuerunt ex re per usuram accepta restituit usurarius.
- 53 Quas expensas deducat usurarius. Si fructus vendat, pretii dominium acquirit, ibid.
- 54 Usurarii bona non sunt hypotheca subiecta pro usurarum restitutione.
- 55 Quid de rebus emptis pecunia fœnori, & quid si Ecclesia, miles, aut pupillus usuras exsolverint.
- 56 Creditor, cur fœnerator testamento reliquit quod per fœnus exegit, an gaudeat hypotheca?
- 57 Creditor ex usuris non differt ab aliis quoad revocanda in fraudem alienata.
- 58 Hæres usurarii ad restitutionem usurarum pro viribus hæreditatis tenetur, etsi nihil ex illis perveniat ad ipsum.
- 59 Si plures existant hæredes, quisque pro sua portione